

KATEGORIE ŚWIĄT

Przez wieki istnienia Cerkwi, jej tradycja ciągle się wzbogacała. Wiele czynności i praktyk, w tym świąt, zostało uporządkowanych i posiada swoje kategorie. Podziały te mogą być różne w Cerkwiach lokalnych, ale mimo to każda Cerkiew honoruje klasyfikację *typikonu*. Cóż to takiego? Pokróćce odpowiem, iż jest to księga liturgiczna, zawierająca szczegółowe wskazówki, dotyczące odprawiania nabożeństw. Zaznaczam, że jest to bardzo skrócone objaśnienie. W naszej Cerkwi używa się *typikonu* św. Sawy Uświęconego (VI w.). Jego pełna nazwa brzmi: „*Typikon, sirecz izobrażenije cerkownaho posledowanija wo Ijerusalimie swiatyja ławry, prepodobnaho i bohonosnaho otca naszego Sawwy: Tożdie posledowanije bywajet i w proczych wo Ijerusalimie czestnych obitielech: podobnie i w proczych swiatorych Bożyich cerkwach.*” Można to wytłumaczyć mniej więcej tak: „Typikon, tj. przedstawienie obrzędów cerkiewnych w Jerozolimie w świętej Ławrze św. Sawwy. Te same obrzędy odbywają się w różnych monasterach w Jerozolimie oraz w innych cerkwiach.

Typikon dzieli święta cerkiewne na kilka kategorii. Każda z nich jest oznaczana innym symbolem. I tak mamy następujące kategorie:

Wielkie święta:

Są oznaczane w księgach liturgicznych czerwonym krzyżem w kole. Należą do nich 12 wielkich świąt, Narodzenie Św. Jana Chrzciciela, Ścięcie Głowy Św. Jana Chrzciciela oraz Świętych Apostołów Piotra i Pawła. W te święta, całe nabożeństwo odprawiane jest według *typikonu*. Tutaj należy dodać, że w *typikonie* nie umieszczono święta Opieki Matki Bożej (*Pokrowa Bożej Matery*)

Średnie święta:

Posiadają dwa symbole: pierwszy to czerwony krzyż w półkolu. Do tej grupy należą średnie święta, w które odprawia się Całonocne Czuwanie (*wsienoszcznoje bdienije*) oraz na jutrzni (*utreni*) czytany jest kanon poświęcony Matce Bożej

Drugi rodzaj świąt średnich nie posiada *wsienoszcznoho bdienija*; na *wieczerni* śpiewany jest psalm „*Błażen muž*”, na *Hospodi wozzwach* stichiry na 6, na jutrzni *polijelej* i czytanie Ewangelii; kanon na 8 i *stawosłowije wielikoje*.

Małe święta:

Mają również dwa symbole: pierwszy to trzy kropki otoczone nie zamkniętą linią koloru czerwonego. Nie śpiewa się *Błażen muž*, lecz czyta kacyzmę przeznaczoną na dany dzień. Na *Hospodi wozzwach* stichiry na 6; kanon na 6 i *stawosłowije wielikoje*.

Drugi symbol jest koloru czarnego. W święta należące do tego grona czytamy stichiry na *Hospodi wozzwach* na 6, kanon na 6

Są również święta nieposiadające żadnego symbolu. W te dni stichery czytamy na 3, natomiast kanon na 4.